

Marko Stamenković

OPTIMIZAM SENKE

Fotografske poruke Miloša Sibinovića

Teorije fotografije, koje razmatraju različite aspekte fotografije kao medija ili tehnike, pristupaju joj kao modelu prikazivanja i izražavanja koji poseduje višestruku prirodu. Pored tehničkih i sadržajnih elemenata koji konstituišu plan očiglednosti (u smislu optičke slike kao vernog odraza vidljive realnosti), fotografija poseduje i plan neprepoznatljivosti, formiran sredstvima kritičke i teorijske interpretacije (u smislu značenja koja upućuju na različite sadržaje, od subjektivnih konstrukcija interpretatora kao posmatrača i saučesnika u autorstvu nad fotografijom, do sadržaja koji su zasnovani na modelima društvenih i političkih interpretacija).

Jedno od mogućih pitanja, koje u teoriji vizuelnih umetnosti nudi odgovore u vezi sa funkcijom fotografskog pogleda, odnosi se na kvalitet slike koji možemo opisati kao udvojeni. Ovaj kvalitet izveden je iz suprotnosti (ali i povezanosti) vidljivog i nevidljivog u slici, iz njenog "očiglednog" i "tupog" značenja, iz su-prisustva naizgled nepovezanih, protivrečnih elemenata slike, kako ih uvodi teoretičar Rolan Bart (Roland Barthes) u svom manifestnom tekstu "Treće značenje". Smisao njihove koegzistencije u narativu slike, definisan (kada je reč o fotografiji) bartovskim poređenjem studiuma i punktuma, ekstenzivne je prirode jer biva projektovan na celinu značenjskog sistema slike i omogućuje lociranje "Pogleda slike" u onoj tački koja za posmatrača igra ulogu punktuma. Fotografski pogled Miloša Sibinovića ima upravo za cilj da, primenom jedne od mogućih vizuelnih matrica, ukaže na fotografiju kao značenjski sistem, odnosno sistem vizuelnih znakova – vizuelni tekst autora kao komunikativnog stvaraoča. Sibinovićeve rad je auto-referentan pokušaj udvajanja sopstvenog lika istovremenim namerama predstavljanja i sakrivanja. Kamuflaža senkom, u neutralnom, "praznom" prostoru, bez posebnih naznaka specifičnog konteksta i određenom

Miloš Sibinović, *Nešto čudno*

skromnim elementarnim predstavama (trotoar, travnjak, zid), ukazuju na jedan sasvim minimalistički, redukovan pristup ambijentu "iz kojeg se govori". Apstrahovanjem viška značenja u tom virtuelnom prostoru optičke fascinacije sobom kao fokusom likovnog izraza, Sibinović igra dvostruku igru reprezentacije i, paradoksalno, otkriva jedan skriveni svet sop-

stvene mitologije. Ovaj svet ispunjen je distancom, ali i potrebom autora za dokazivanjem, pokazivanjem, predstavljanjem, za definisanjem individualnog načina izražavanja. Udvajanjem sopstvenog lika, njegovim maskiranjem pod senkom, Sibinović uspostavlja paralelni svet nevidljivih ali prisutnih značenja, dozvoljava sebi slobodu da u izolovanom prostoru neverbalne komunikacije kreira autonoman likovni jezik kojim je moguće

formulisati nenametljivu ali iskrenu poruku posmatraču. U tom optimizmu kreiranja sopstvenog jezika, autonomnog vizuelnog prostora i ličnih poruka, Sibinović ostvaruje potencijal kreativnog pojedinca u potrazi za javnom komunikacijom, ali i za razumevanjem i prihvatanjem tog potencijala u aktuelnim (kriznim) životnim i profesionalnim okolnostima sa kojima se svakodnevno suočava društvo u kojem ove poruke nastaju.